

22.12.2022

5650/R/46106/22

SAMPUNT 29.12.2022/mw

Asia:

- 1 VIRKAVELVOLLISUUDEN RIKKOMINEN
KE 19.10.2022
TURKU

Tapahtuma-aika: KE 19.10.2022
Paikkakunta: TURKU

Asianomistaja:

WALLIN, MATTI SAKARI

22.11.1959

ASIA: 1

Tapauspäätös:

ASIA: 1 22.12.2022 RINNE, JUHO
RIKOSKOMISARIO

Asiassa ei ole syytä epäillä rikosta, esitutkintaa ei toimiteta
Tutkinta päätetty.

Perustelu ja sovellettavat
lainkohdat:

ALKUTIEDOT

Matti Wallin on ilmoittanut sähköpostilla 7.11.2022 epäilevänsä aluesyyttäjää Outi Pyykkösen syyllistyneen virkavelvollisuuden rikkomiseen. Wallin on viestissään tuonut esiin, että Pyykkönen ei ole kunnolla perehtynyt rikosasian 5650/R/38533/20 esitutkintapöytäkirjaan, jossa on ollut liitteenä Wallinin loppulausunto vajavaisena ja tästä huolimatta nostanut syytteen Wallinia vastaan. Wallinin mukaan hänen loppulausunnosta puuttui pöytäkirjasta kaksi kolmasosaa.

Wallin on toimittanut hänen ja Pyykkösen välisen sähköpostiviestiketjun, jossa Pyykkönen on kertonut perehtyneensä loppulausuntoon, mutta ei ole ollut tietoinen loppulausunnosta puuttuvan sivuja. Pyykkönen on kertonut viesteissä koko loppulausunnon olevan osana käräjäoikeudelle toimitettavaa materiaalia.

Sähköpostiviestiketjussa on Wallinin viestittämänä Pyykköselle kerrottu, että ko. esitutkintapöytäkirjan liitteessä 2 olisi pitänyt olla Wallinin kirjallinen 27-sivuinen loppulausunto. Wallin on selvittänyt viestissä Pyykköselle, että kyseisen liitteen 18 ensimmäistä sivua eivät ole osa hänen loppulausuntoaan, vaan kyseessä on Varsinais-Suomen käräjäoikeuden 29.3.2018 antama ratkaisu, joka Wallinin mukaan on yksi hänen todisteensa asiassa. Wallinin mukaan pöytäkirjassa on ollut hänen loppulausunnostaan vain viimeiset sivut 19 ja 27. Wallinin mukaan hänen loppulausuntoaan ei voi sekoittaa mitenkään täysin erinäköiseen käräjäoikeuden ratkaisuun, koska hänen loppulausunnossaan on käytetty alatunnistetta.

Pyykkönen on vastauksessaan Wallinille tuonut esiin, että on selvittänyt asiaa ja poliisilta saamansa tiedon mukaan esitutkintapöytäkirjassa liitteenä olleesta loppulausunnosta on jäänyt sivuja puuttumaan. Pyykkönen on kertonut Wallinille viestissään, että poliisi toimittaa hänelle viipymättä lisätutkintapöytäkirjana koko Wallinin loppulausunnon, jotta se on

22.12.2022

5650/R/46106/22

kokonaisuudessaan esitutkimateriaalissa.

Pyykkösen vastauksen mukaan esitutkimapöytäkirjan liitteessä 2 on ollut Varsinais-Suomen käräjäoikeuden 18-sivuinen päätös, minkä Pyykkönen on tulkinut olevan osa Wallinin loppulausuntoa, jonka sivunumerointi on puolestaan alkanut sivusta 19. Pyykkönen on todennut, että tämän vuoksi hänellä ei ole ollut tietoa sivujen puuttumisesta.

Pyykkönen on vastauksissaan Wallinille tuonut esiin, että on perehtynyt esitutkimapöytäkirjaan ja sen liitteeksi toimittamaan lisämateriaaliin syyteharkintavaiheessa. Pyykkönen on vastannut Wallinille seuraavasti tämän esittäessä viesteissään vaatimuksen syytteen perumista "olen esitutkimateriaalista ilmi käyvän todistelun (kirjallinen todistelu ja henkilötodistelu) perusteella katsonut, että asiassa on todennäköisiä syitä nostaa syyte oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (ROL) 1 luvun 6 §:n mukaisesti. En peruuta syytettäni, sillä en katso, että nyt olisi syytteen nostamisen jälkeen ilmennyt seikka, jonka perusteella syyttäjällä olisi ollut oikeus jättää syyte ROL 1 luvun 7 tai 8 §:n taikka muun vastaavan lainkohdan nojalla nostamatta".

Wallin toteaa viimeisessä lähettämässään viestissä, että Pyykkönen ei ole kunnolla perehtynyt edellä kerrottuun esitutkimapöytäkirjaan eikä hänen oikeusturvansa kannalta keskeiseen lausuntoon eli hänen kirjalliseen loppulausuntoonsa, josta ei ole huomannut alusta puuttuvan kaksi kolmasosaa, mistä huolimatta Pyykkönen on nostanut syytteen häntä vastaan. Wallinin käsityksen mukaan Pyykkönen on rikkonut näin toimiessaan hyvää syyttäjätapaa. Wallin on välittänyt samaisen viestin useille eri viranomaisille.

PÄÄTÖS

Esitutkimaa ei aloiteta, koska ilmoitustietojen ja muun selvityksen perusteella esiin ei ole tullut sellaisia seikkoja, joiden perusteella poliisilla olisi syytä epäillä asiassa rikosta. (Esitutkintalaki 3 luku 3 § 1 mom.)

PERUSTELUT

Rikoslain 40 luvun 9 §:n (12.7.2002/604) mukaan virkavelvollisuuden rikkomiseen syyllistyy virkamies, joka virkaansa toimittaessaan tahallaan muulla kuin edellä tässä rikoslain 40 luvussa tai 11 luvun 9 a §:ssä säädetyllä tavalla rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa, eikä teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Rikoslain 3 luvun 6 §:n (13.6.2003/515) nojalla tekijä on aiheuttanut tunnusmerkistön mukaisen seurauksen tahallaan, jos hän on tarkoittanut aiheuttaa seurauksen taikka pitänyt seurauksen aiheutumista varmana tai varsin todennäköisenä. Seuraus on aiheutettu tahallaan myös, jos tekijä on pitänyt sitä tarkoittamaansa seuraukseen varmasti liittyvänä.

Rikoslain 40 luvun 10 §:n nojalla virkamies syyllistyy tuottamukselliseen virkavelvollisuuden rikkomiseen, jos virkamies virkaansa toimittaessaan huolimattomuudesta muulla kuin 5 §:n (virkasalaisuuden rikkominen ja tuottamuksellinen virkasalaisuuden rikkominen) 2 momentissa tarkoitetulla

22.12.2022

5650/R/46106/22

tavalla rikkoo virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa, eikä teko huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus ja muut tekoon liittyvät seikat ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Rikoslain 3 luvun 7 §:n mukaan huolimattomuuteen eli tuottamukselliseen tekoon syyllistyy se, joka rikkoo olosuhteiden edellyttämää ja häneltä vaadittavaa huolellisuusvelvollisuutta, vaikka hän olisi kyennyt sitä noudattamaan.

Hallituksen esityksen 44/2002 mukaan tekijän menettely on tuottamuksellista, kun rikoksen tunnusmerkistön toteutuminen johtuu siitä, että tekijä rikkoo olosuhteiden edellyttämää huolellisuusvelvollisuutta, vaikka hänellä on kyky sitä noudattaa ja vaikka sen noudattamista voitiin häneltä vaatia. Rangaistusvastuun kannalta on riittävää, että hänellä oli tekoon ryhtyessään tilaisuus ja kyky havaita seurauksen sattumisen mahdollisuus ja hänen olisi myös pitänyt se havaita, vaikka tekijä ei ole tosiasiaassa mieltänyt seurauksen sattumisen mahdollisuutta tai ei ole tullut sitä ajatelleeksi.

Samaisen esityksen mukaan vastuu tiedottomasta tuottamuksesta edellyttää tilaisuutta toimia toisin. Oikeusjärjestys ei voi edellyttää keneltäkään mahdolltomuuksia. Tekijällä on täytynyt olla tosiasialliset mahdollisuudet riskien havaitsemiseen viimeistään tekoon tai toimintaan ryhtyessään, jotta häntä voitaisiin rangaista. Toisaalta tekijältä on voinut puuttua tilaisuus menetellä huolellisesti, jos tekijän kokemusperäisen ja ammatillisen tiedon perusteella ei ollut mitään perusteltua syytä epäillä riskejä ja jos normaalilla tavalla huolellinenkaan toimija ei olisi havainnut riskejä. Tekijä ei ole toiminut huolimattomasti, jos tällainen huolellinen ihminen olisi toiminut tilanteessa samalla tavalla kuin tekijä eli verrataan miten huolellinen henkilö olisi kyseisessä tilanteessa toiminut.

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n mukaan poliisin tai muun esitutkintaviranomaisen on toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muutoin on syytä epäillä, että rikos on tapahtunut.

Rikosta on syytä epäillä, kun huolellisesti asioita harkitseva ihminen havaintojensa perusteella päätyy tällaiseen tulokseen (HE 222/2010).

Lain käyttämä sanamuoto antaa esitutkintaviranomaiselle yksittäistapauksessa jonkin verran harkintavaltaa. Tutkintakysymyksen arviointi tehdään kustakin yksittäistapauksesta ilmenevien seikkojen perusteella. Rikosväitteen tueksi on oltava olemassa jokin objektiivisesti havaittavissa tai perusteltavissa oleva seikka, joiden perusteella voidaan rikoksen tapahtumista ja siten tehdä päätös esitutkinnan aloittamisesta. Virkamiehen harkintavaltansa rajoissa tekemiä ratkaisuja ei voi pitää virkavelvollisuuden vastaisina. Ratkaisu, jota esitettyjen perustelujenkin valossa voidaan pitää huonona, ei välttämättä osoita asianomaisen päättäjän rikkoneen virkavelvollisuuttaan.

Pelkkä ilmoittajan subjektiiviseen käsitykseen perustuva väite rikoksesta ei siten riitä esitutkinnan aloittamiseen, sillä arvioinnin ja ratkaisun syytä epäillä -kynnyksen ylittymisestä tekee tutkinnanjohtaja, eikä ilmoittaja tai asianomistaja. Esitutkinnan tarkoituksena ei ole vain sen poissulkeminen, että rikosta ei ole tapahtunut.

22.12.2022

5650/R/46106/22

Pelkkä väite rikoksen tapahtumisesta ei riitä esitutinnan aloittamiseen, vaan väitteen tueksi tarvitaan perusteltu epäily rikoksen tapahtumisesta. Esitutinnan tarkoituksena on nimenomaan rikosten tutkiminen, ei muiden oikeudellisten erimielisyyksien selvittäminen. (ApulOka:n päätös 1002/1/1997 ja 1227/1/1998)

Tutkintakynnyksen ylittyminen edellyttää, että asiassa on saatavissa myös muuta, ulkopuolista selvitystä kuin tutkintapyynnön tekijän oma käsitys rikosepäilystä. (ApulOka:n ratkaisu 604/1/1999)

Pyykkönen on tullut tietoiseksi esitutkintapöytäkirjan puutteellisesta Wallinin loppulausunnosta, kun Wallin on ottanut asian tiimoilta yhteyttä Pyykköseen. Wallin oli havainnut poliisin laatimassa esitutkintapöytäkirjassa vajavaisen loppulausuntonsa, jonka seurauksena oli tiedustellut Pyykkösen tietoisuutta kokonaisesta loppulausunnosta. Pyykkönen on todennut olleensa siinä oletuksessa, että hänellä on ollut tämä loppulausunto kokonaisuudessaan, koska käräjäoikeuden päätös sekä Wallinin loppulausunnon loppupuolisko ovat olleet samassa liitteessä ja sivunumerot ovat näiltä osin täsmänneet.

Pyykkönen on ryhtynyt heti toimiin asiassa, kun on tullut tietoiseksi loppulausunnon puutteellisuudesta pyytäessään poliisilta selvitystä asiasta ja pyytäen toimittamaan Wallinin loppulausunnon kokonaisuudessaan lisätutkintapöytäkirjana. Poliisin rekisterien mukaan lisätutkintaa on asiassa pyydetty samana päivänä, kun Pyykkönen on saanut poliisilta vahvistetun tiedon vajavaisesta loppulausunnosta.

Se, että esitutkintapöytäkirjasta on puuttunut Wallinin loppulausunnon kaksi kolmasosaa ei ole johtunut Pyykkösen toiminnasta, vaan sen puuttuminen on todennäköisesti johtunut inhimillisestä erehdyksestä poliisissa esitutkintapöytäkirjaa kootessa. Pyykkösellä on ollut kaikki syy olettaa loppulausunnon olleen hänellä kokonaisuudessaan, koska hänen on syytä luottaa ja olettaa toisen viranomaisen tuotoksen olevan oikein, kun asiassa ei ole helposti havaittavia ja merkittäviä virheitä.

Loppulausunnon osittaisella puuttumisella ei ole ollut syyttäjän tekemään päätökseen merkitystä. Varsinais-Suomen käräjäoikeuteen asia on laitettu vireille haastehakemuksen mukaan 20.6.2022. Varsinais-Suomen käräjäoikeudesta saadun tiedon mukaan asia on edelleen heillä vireillä. Asialle ei ole vielä määrätty pääkäsittelypäivää tätä päätöstä tehdessä.

Kokonaisharkinnassa edellä esille tuotujen asioiden perusteella ilmi ei ole tullut sellaisia seikkoja, joiden perusteella poliisilla olisi syytä epäillä Länsi-Suomen syyttäjälueen syyttäjän Outi Pyykkösen syylistyneen rikosoikeudellisesti moitittavaan menettelyyn tahallisesti tai tuottamuksellisesti syyteharkinnassaan koskien rikosasiaa 5650/R/38533/20 (R 22/2464), jossa Matti Wallin on vastaajana. Esitutkintaa ei asiassa aloiteta.

ASIANOSAISELLE TIEDOKSI

Tämä päätös on tehty asianosaisten antamien tietojen sekä tarvittaessa poliisin pyytämän tai tekemän muun selvityksen pohjalta. Päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

Tämä päätös ei vapauta mahdollisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta. Asianomistajalle jää itsenäinen syyte- tai kanneoikeus.

22.12.2022

5650/R/46106/22

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 14 §:n mukaan asianomistaja saa itse nostaa syytteen rikoksesta, josta esitutkintaviranomainen on päättänyt, ettei esitutkintaa toimiteta tai että se keskeytetään taikka lopetetaan.

Tyytymätön voi harkintansa mukaan kannella päätöksestä.

Asiassa voidaan tehdä uusi harkinta, jos asiassa ilmenee olennaista uutta selvitystä.

PORI

22.12.2022

Rinne Juho
91048508M

Alkuperäinen Rinne Juho 91048508M
Olli Rinne Juho 91048508M
P-FI-POLIS
esittaja rinne@polis.fi
Päiväys: 2022-12-22 11:32:51
+0200

Lisätietoja:

Juho Rinne
Rikoskomisario
0295449012

Päätöksestä on ilmoitettu

- ☐ Asianomistaja
- ☐ Rikoksesta epäilty
- ☐ Muu